

Uchwała nr IV/126/2023
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 12 grudnia 2023 r.

sprawie opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej
Gminy Góra na rok 2024

Na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1668) w związku z art. 246 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w osobach:

- 1) Joanna Radziewa — przewodnicząca,
- 2) Ewa Pudło — członek,
- 3) Ewa Zarzecka — członek,

wydaje opinię pozytywną z zastrzeżeniami

o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej Gminy Góra na rok 2024.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 246 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), zwanej dalej „u.f.p.”, regionalna izba obrachunkowa na podstawie uchwały budżetowej przedstawia opinię w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego. W opinii regionalna izba obrachunkowa ocenia możliwość sfinansowania deficytu na podstawie wskazanych źródeł jego finansowania oraz ich wpływu na kształtowanie się długu jednostki samorządu terytorialnego.

Skład Orzekający na podstawie przedłożonego projektu uchwały budżetowej Gminy Góra na rok 2024 ustalił, co następuje:

1. W projekcie uchwały zaplanowano następujące wielkości:

- dochody w wysokości 114.295.056,66 zł, z tego dochody bieżące w wysokości 97.538.830,51 zł, dochody majątkowe w wysokości 16.756.226,15 zł;
- wydatki w wysokości 117.253.041,67 zł, z tego wydatki bieżące w wysokości 99.433.724,67 zł, wydatki majątkowe w wysokości 17.819.317,00 zł;
- deficyt w wysokości 2.957.985,01 zł;
- przychody w łącznej kwocie 6.113.485,01 zł z tytułu kredytów i pożyczek;
- rozchody w łącznej kwocie 3.155.500,00 zł z tytułu spłaty pożyczek i kredytów oraz wykupu obligacji.

2. Deficyt budżetu zaplanowano sfinansować przychodami z tytułu pożyczek i kredytów.

Skład Orzekający zwraca uwagę, że w projekcie uchwały zaplanowano dochody z tytułu sprzedaży majątku w wysokości 5.000.000 zł. Niezrealizowanie w 2024 r. dochodów z tego tytułu w planowanej wysokości spowoduje zwiększenie deficytu. Konieczne będzie ograniczenie planowanych w budżecie wydatków inwestycyjnych lub zapewnienie innych źródeł ich finansowania, co może wiązać się ze wzrostem zadłużenia Gminy. Wskazuje się zatem na potrzebę bieżącego monitorowania realizacji planowanych w budżecie dochodów oraz poziomu zaciąganych przez Gminę zobowiązań.

Łącznie z projektem uchwały budżetowej przedłożony został projekt uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, zawierający prognozę kwoty długu i jego spłaty w latach 2024–2042. Przewidywana według projektu ww. uchwały kwota długu na koniec 2024 r. wyniesie 58.775.071,37 zł. Obliczona na podstawie prognozowanych w projekcie uchwały wielkości relacja spłat zobowiązań finansowych i wydatków

na obsługę długu do planowanych dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące (lata 2024–2042), określona w art. 243 u.f.p., nie przekroczy dopuszczalnego poziomu.

Skład Orzekający wskazuje jednocześnie, że z przedłożonego projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wynika, że zaciągnięcie zobowiązań stanowiących źródło finansowania deficytu planowanego na 2024 rok spowoduje zwiększenie wartości długu Gminy na koniec 2024 r. w stosunku do przewidywanego na koniec 2023 r. (z kwoty 55.817.086,36 zł do kwoty 58.775.071,37 zł). Na zachowanie relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., w kolejnych latach (tj. okresie spłaty długu) istotny wpływ będzie miała realizacja wielkości budżetowych na poziomie prognozowanym w projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, a w szczególności wykonanie nadwyżek operacyjnych (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w przewidywanej wysokości oraz realizacja dochodów z tytułu sprzedaży majątku w 2024 r.

Z projektu uchwały wynika, że w 2025 r. dochody bieżące będą wyższe od planowanych na 2024 r. o 1,2 mln zł, natomiast wydatki bieżące będą niższe od planowanych na 2024 r. o 2,2 mln zł – przy tak przyjętych założeniach w 2025 r. prognozowane jest uzyskanie nadwyżki operacyjnej w wysokości 1,5 mln zł. W latach 2026-2042 założono, że nadwyżki operacyjne będą wynosić od 2,5 mln zł do 26,2 mln zł – stanowi to konsekwencję przyjęcia, że w latach tych dochody bieżące będą wzrastać nie więcej niż o 2,5%, a wydatki bieżące nie więcej niż o 1,5%. Wskazać zatem należy, że na 2024 r. planowany jest ujemny wynik operacyjny (-1,9 mln zł), wykonanie deficytu operacyjnego przewidywane jest również na koniec 2023 (-1,9 mln zł).

W odniesieniu do prognozowanych wydatków bieżących dodatkowego podkreślenia wymaga, że pomimo założenia, że w 2024 i 2025 roku zaciągnięte zostaną kredyty i pożyczki, zwiększeniu – w stosunku do danych zawartych w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej obowiązującej w 2023 r. (wg stanu na dzień 20 października) – uległa jedynie wartość wydatków związanych z obsługą długu w 2024 roku. Z prognozy wynika ponadto, że wydatki na wynagrodzenia w 2025 r. będą niższe od planowanych na 2024 o 6,4 mln zł, a w roku 2026 wzrosną tylko nieznacznie. W odniesieniu do powyższego Burmistrz Góry złożyła wyjaśnienia, w których wskazała, że w projekcie wieloletniej prognozy finansowej w pozycji dotyczącej wynagrodzeń wprowadzono błędne dane i że faktycznie wydatki na wynagrodzenia w latach 2025-2027 będą wzrastać; nie ma to wpływu na pozostałe pozycje objęte uchwałą, są one wypełnione prawidłowo.

W 2024 roku założono, że dochody z tytułu sprzedaży majątku wyniosą 5.000.000 zł. Według przewidywanego wykonania, na koniec 2023 r. dochody z ww. tytułu mają wynieść 3,0 mln zł. W objaśnieniach do projektu wieloletniej prognozy finansowej wskazano, że jeszcze do niedawna trudne do sprzedaży działki obecnie są bardzo pożądane (działki przylegające do budowanej obwodnicy Góry), co ma swoje odzwierciedlenie w sprzedaży za 2023 r. – w roku tym plan został wykonany w 150%. Podobną pozytywną prognozę złożono więc na 2024 – zaplanowano sprzedaż lokali i gruntów na kwotę 5,0 mln zł. W innej części tych objaśnień wskazano jednak również, że „Oprócz wspomnianej wyżej, pożądanej jak największej różnicy pomiędzy dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi w każdym roku, bardzo ważną rolę pełni również wielkość sprzedaży majątku w każdym roku poprzedzającym. Niestety zważywszy na dynamicznie zmieniającą się koniunkturę oraz trudny do przewidzenia zasób portfela inwestycyjnego mieszkańców ten właśnie czynnik jest największą niewiadomą, a jego różnica pomiędzy wartością planowaną a wykonaną może wpłynąć negatywnie na spełnienie relacji zapisanej w art. 243 ustawy o finansach.”

Wykonanie nadwyżek operacyjnych i dochodów ze sprzedaży majątku w 2024 roku poniżej planowanych wielkości niekorzystnie wpłynie na poziom dopuszczalnego wskaźnika spłaty zadłużenia jednostki. Podkreślenia wymaga przy tym, że w latach 2030-2031 dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 u.f.p. jest tylko nieznacznie wyższy od obliczonej dla tych lat relacji spłat zobowiązań finansowych do dochodów bieżących. Wskazać również należy, że ww. wskaźnik obliczony przy uwzględnieniu przewidywanego wykonania budżetu na 2023 jest niższy od obliczonego przy uwzględnieniu wartości planowanych na koniec III kwartału 2023 r.

Wskazuje się zatem na konieczność stałego monitorowania sytuacji finansowej Gminy, a w szczególności wielkości kształtujących poziom ww. relacji. Gmina powinna podjąć działania mające na celu maksymalizację nadwyżki operacyjnej w latach objętych prognozą. Nieosiągnięcie prognozowanych wartości może skutkować przekroczeniem dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty zadłużenia Gminy i brakiem możliwości uchwalenia budżetu na kolejne lata.

Niniejsza opinia, zgodnie z art. 246 ust. 2 u.f.p., podlega publikacji przez jednostkę samorządu terytorialnego na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902) w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania.

Od niniejszej uchwały przysługuje zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodniczący
Składu Orzekającego

Joanna Radziejka